

Retsplejen, gælder det om at faa Umiddelbarhedsprincippet anerkendt, og ingen har mere end den højtærede Justitsminister bragt det til Bevidsthed i alt Fald for Juristerne her i Landet. Den, der skal dømme om et eller andet praktisk Spørgsmaal, maa have originalt Kendskab til Sagens Genstand, maa have Udgang til Kilderne og kan ikke nøjes med den Underretning, der kan faas paa anden Haand. Naar derfor en Autoritet som Sundhedskollegiet eller Sundhedsraadet skal afgive Erklæring, saa kan det ikke støtte sig alene til skrevne Akter eller paa underordnede Lægers Erklæring, men Raadet skal saa vidt muligt have Lejlighed til at gøre sine originale Undersøgelser, og dertil tror jeg, ikke, at det Apparat eller det System, som Lovudkastet vil indføre, er fuldt tilstrækkeligt. Der tales nok i § 2 andet Stykke om, at Raadet har ved sin Formand Udgang til mundtlig Forhandling med alle vedkommende Myndigheder, men det er ikke tilstrækkeligt, navnlig ikke i Retsager, at Raadets Formand konfererer med vedkommende Underdommer eller en anden Myndighed. Naar der f. Eks. er Spørgsmaal om, hvorvidt en Arrestant eller tiltalt er tilregnelig eller ej — et meget vanskeligt Spørgsmaal — saa skal Raadets Formand, inden det afgiver sin Erklæring derom, have Lejlighed til selv at se og undersøge Manden, men at Raadet skal kunne erklære en Mand for gal, fordi det faar nogle Papirer for sig, hvoraf man kan se, at andre mene, at han er gal, er en højst utilfredsstillende Ordning, og af saadanne Tilfælde kan der være uendelig mange. Jeg ser meget vel i Lovudkastet, at det er paatænkt, at der skal være 2 lægekyndige Sekretærer, og det kan være en udmærket Institution, som jeg haaber at Raadets Formand skal faa stor Hjælp af; men naar jeg saa ser paa den Masse af Ting, som disse Sekretærer i Følge Lovudkastet saa at bestille og bestætte sig med, saa frygter jeg rigtignok, at der ikke bliver tilstrækkelig Tid for dem til Undersøgelser i Retsager, saa at jeg skulde være meget tilbøjelig til at forsyne Formanden med en yderligere Assistance i saa Henseende. Det er overmaade prisværdigt, at den ærede Minister søger at indskrænke Udgifterne — som det er oplyst i Motiverne koster den svenske Medicinalstyrelse over dobbelt saa meget, som det er paatænkt, at den danske skal koste — men hvor der er Tale om et saa overmaade vigtigt Punkt, maa der ikke spares paa nogle Tusinde Kroner. Hvor det ofte kan gælde Liv og Død for vedkommende anklagede eller tiltalte, maa man

have en fuldt paalidelig Afgørelse, og der bør da ikke være Tale om at spare nogle Kroner og Ore.

Maa jeg dernæst henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa, at naar det i § 11 siges — for øvrigt vistnok i Overensstemmelse med den tidligere Instruks — at det overordnede Sundhedsraad skal afgive de Betænkninger, som afsættes det af Centraladministrationens forskellige Afdelinger, Domstole og Retter samt Overøvrigheder, saa har den ærede Minister vistnok ikke tænkt paa, hvorledes Afæftningen af Responsa og Erklæringer vil stille sig, naar en Sag staar for Højesteret. Ærede Medlemmer ville jo vide, at ved Højesteret er Proceduren mundtlig, og derfor maa alle de Dplysninger, som Domstolen skal have, være tilvejebragte, inden Dom affiges. Det er forbundet med meget Besvær at faa affagt en foreløbig Kendselse om Erhvervelse af nye Dplysninger, saaledes som det i mange Tilfælde sker ved Overdomstolen. Sagen maa som sagt være tilfulde oplyst ved Højesteret, forinden den affiger sin Dom, og det er derfor blevet almindelig Praksis, at Advokaterne indhente alle de Dplysninger, som de kunne tænke sig, at Højesteret maa ønske inden Sagens Afgørelse. Det kan da tænkes, at vedkommende Aktor eller Defensor maa henvende sig til Sundhedsraadet, for saa vidt de fornødne Dplysninger ikke ere til Stede i de allerede afgivne Erklæringer. Det forekommer mig derfor, at Sundhedsraadet ved en saadan Henvendelse til det maa være pligtigt til at afgive Svar, da Djemedet er at give Højesteret de Dplysninger, som Retten mulig maatte savne ved Sagens Paatendelse.

Lh. Nielsen: Der er jo en Del af vore Institutioner, der stamme lige fra Begyndelsen af Aarhundredet; jeg tænker paa Institutioner vedrørende Skolevæsenet, Fattigvæsenet, tilbørlig Retsplejen og jærlig ogsaa den Sag, vi her have til Forhandling. Det er jo en Kendsgerning, at Slutningen af forrige Aarhundrede og Begyndelsen af dette var en Periode, der ikke alene var rig paa Reformere, men ogsaa rig paa gode Reformere med en stærk human Tendens. Det har viist sig, at Samfundet har udviklet sig meget betydligt paa disse forskellige Omraader under disse Institutioner, men ikke desto mindre er det klart nok, at Tiden maa være kommen til at søge dem omdannede i en Retning, der ganske vist stemmer med Tankerne fra Aarhundredets Begyndelse. Det er forbaavsende at se, hvorledes Lægevæsenet her i Landet og Sundhedsplejen i det hele har udviklet sig i dette Aarhundrede, altsaa under den nuvæ-